

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
POGLAVARSTVO

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA
O STANJU ZAŠTITE OD POŽARA
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE
ŽUPANIJE**

Osijek, rujan 2009. godine

*Materijal pripremljen u
Vatrogasnoj zajednici
Osječko-baranjske županije*

**INFORMACIJA
O STANJU ZAŠTITE OD POŽARA
NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

UVOD

Zakon o zaštiti od požara (NN broj 58/93, 33/05, 107/07 i 38/09) utvrđuje da je za zaštitu od požara na svom području nadležan župan odnosno gradonačelnici i načelnici općina. Uz zaštitu od požara župan, gradonačelnici i načelnici općina nadležni su za provođenje i poduzimanje mjera za unapređivanje zaštite od požara. Gradovi i općine koji su odgovorni za organiziranje i djelovanje djelotvorne vatrogasne službe sukladno procjenama ugroženosti od požara i planovima zaštite od požara jedinica lokalne samouprave osnivaju javne profesionalne vatrogasne postrojbe i/ili potiču osnivanje dobrovoljnih vatrogasnih društava.

Vatrogastvo u Republici Hrvatskoj ustrojeno je temeljem Zakona o vatrogastvu (NN broj 139/04-pročišćeni tekst, 174/04 i 38/09). Zakonom je određen između ostalog i način na koji se osnivaju vatrogasne zajednice kao asocijacije javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društava. Javne profesionalne vatrogasne postrojbe osnivaju se temeljem Zakona o ustanovama i Zakona o vatrogastvu, a dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice temeljem Zakona o udrugama i Zakona o vatrogastvu. Profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu osniva pravna osoba, sukladno zakonskim obvezama i planovima zaštite od požara za privredne subjekte.

Javne vatrogasne postrojbe i dobrovoljna vatrogasna društva, kako teritorijalna, tako i u gospodarstvu imaju obvezu udruživanja u vatrogasne zajednice lokalne i područne samouprave sve do Hrvatske vatrogasne zajednice kao krovne organizacije vatrogastva u Republici Hrvatskoj. Županijska vatrogasna zajednica nastaje udruživanjem svih vatrogasnih subjekata na području županije.

Vatrogastvo se financira iz više izvora : javne profesionalne vatrogasne postrojbe ostvaruju za redovnu djelatnost sredstva iz Državnog proračuna, proračuna osnivača (jedinica lokalne samouprave) i iz vlastitih prihoda a dobrovoljna vatrogasna društva za redovnu djelatnost sredstva ostvaruju iz proračuna jedinica lokalne samouprave i iz vlastitih prihoda. Zakon o vatrogastvu (čl. 45) propisuje način određivanja visine sredstava koji se iz proračuna izdvajaju za potrebe djelatnosti vatrogasnih organizacija i to u obliku postotka od visine proračuna.

Financijska sredstva za opremanje vatrogasnih postrojbi ostvaruju se iz proračuna općina i gradova, sredstava ostvarenih iz dijela premije osiguranja od požara, proračuna osnivača i drugih izvora. Vatrogasne zajednice općina, gradova, područja i županija sredstva ostvaruju: za redovnu djelatnost iz proračuna općina, gradova, područja, županija i Republike Hrvatske, za osposobljavanje vatrogasaca - iz sredstava premija osiguranja od požara, proračuna samouprave, dotacija od Hrvatske vatrogasne zajednice i drugih izvora.

Za provedbu aktivnosti tijekom protupožarne ljetne sezone dio financijskih sredstava za troškove sudjelovanja vatrogasnih postrojbi s kontinenta u gašenju požara na priobalju osigurava se u Državnom proračunu, temeljem Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2009. godini (NN broj 43/09).

1. ORGANIZACIJA VATROGASTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

Ustroj i provedba vatrogasne djelatnosti za sve subjekte vatrogasne službe u Osječko-baranjskoj županiji definirani su Zakonom o vatrogastvu. Vrste vatrogasnih organizacija koje djeluju na području županije su :

- 1) Županijska vatrogasna zajednica
- 2) Vatrogasne zajednice (gradova, općina i područja)
- 3) Javne profesionalne vatrogasne postrojbe
- 4) Dobrovoljna vatrogasna društva
- 5) Profesionalne i dobrovoljne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu

U Republici Hrvatskoj djeluje 20 vatrogasnih zajednica županija i Vatrogasna zajednica Grada Zagreba, u koje su izravno ili putem vatrogasnih zajednica općina, gradova i županija udružene 1876 dobrovoljne i 95 profesionalnih vatrogasnih postrojbi. Operativno vatrogasno članstvo broji ukupno 58.819 vatrogasaca, od kojih su 53.567 dobrovoljni vatrogasci teritorijalnih dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi, 2.304 profesionalni vatrogasci javnih vatrogasnih postrojbi, 1.940 dobrovoljni vatrogasci dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu, 776 profesionalnih vatrogasaca profesionalnih vatrogasnih postrojbi u gospodarstvu, te 232 profesionalnih vatrogasaca koji djeluju kao profesionalna jezgra u skopu 82 dobrovoljne vatrogasne postrojbe. Po broju vatrogasnih postrojbi Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije četvrta je županijska vatrogasna zajednica u Republici Hrvatskoj – na području županije djeluje 145 DVD-a, dvije javne profesionalne vatrogasne postrojbe u gradovima Osijek i Beli Manastir, 7 dobrovoljnih vatrogasnih društava u gospodarstvu i jedna profesionalna postrojba u gospodarstvu – svi udruženi u vatrogasne zajednice.

Tablica 1. : Broj vatrogasnih postrojbi u OBŽ prema vrstama

VATROGASNE POSTROJBE U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI	BROJ
Javne profesionalne vatrogasne postrojbe	2
Dobrovoljna vatrogasna društva	145
Profesionalne vatrogasne postrojbe u gospodarstvu	1
Dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu	7
UKUPNO	155

Ukupno ima 4.508 aktivnih vatrogasaca, 3.502 pripadnika vatrogasne mladeži i 2.045 pričuvnih članova. Zahvaljujući dugoj i jakoj tradiciji dobrovoljnog vatrogastva na ovim područjima, trenutno u Osječko-baranjskoj županiji sve općine imaju osnovane vatrogasne postrojbe. Treba istaknuti da u Hrvatskoj još 57 jedinica lokalne samouprave nema niti jednu vatrogasnu postrojbu, od čega je u 7 priobalnih županija 50 jedinice lokalne samouprave ili 87% koje nemaju osnovanu vlastitu vatrogasnu postrojbu.

Tablica 2. : Brojno stanje u vatrogasnim postrojbama

VRSTA ČLANSTVA	BROJ
aktivnih vatrogasaca/dobrovoljaca	4.508
profesionalnih vatrogasaca/ JPVP	121
profesionalnih vatrogasaca/ DVD	21
profesionalnih vatrogasaca u gospodarstvu	17
mladeži do 16 god.	3.502
pričuvni članovi	2.045

Na području Osječko-baranjske županije djeluje sukladno Zakonu o vatrogastvu 13 vatrogasnih zajednica :

- 1) Vatrogasna zajednica Osijek – za područje grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Šodolovci, Vladislavci, Vuka
- 2) Vatrogasna zajednica Baranja – za područje grada Belog Manastira i općina Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac, Popovac
- 3) Vatrogasna zajednica Našice – za područje grada Našica i općina Donja Motičina, Feričanci, Koška, Podgorač
- 4) Vatrogasna zajednica Donji Miholjac – za područje grada Donji Miholjac i općina Marijanci i Moslavina Podravska
- 5) Vatrogasna zajednica grada Valpovo i općine Petrijevci – za grad Valpovo i općinu Petrijevci
- 6) Vatrogasna zajednica Đakovštine – za općine Semeljci i Viškovci
- 7) Vatrogasna zajednica općina Đakovštine – za općine Punitovci, Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Satnica Đakovačka, Trnava
- 8) Vatrogasna zajednica grada Đakovo – za grad Đakovo i općinu Strizivojna
- 9) Vatrogasna zajednica grada Belišće – za područje grada Belišća
- 10) Vatrogasna zajednica općine Magadenovac – za područje općine Magadenovac
- 11) Vatrogasna zajednica općine Bizovac – za područje općine Bizovac
- 12) Vatrogasna zajednica općine Đurđenovac – za područje općine Đurđenovac
- 13) Vatrogasna zajednica općine Viljevo – za područje općine Viljevo

U sedam vatrogasnih postrojbi smještena je centrala za dojavu požara na telefonski broj 93. Ove postrojbe imaju stalno 24-satno dežurstvo u vatrogasnom objektu i službu za uzbunjivanje te pozivaju na intervenciju i ostale postrojbe na njihovom području kao i na području drugih općina koje nemaju centralu za dojavu 93.

Zone pokrivanja stalnog vatrogasnog dežurstva uz matične gradove su i općine :

1. OSIJEK (Antunovac, Čepin, Erdut, Ernestinovo, Šodolovci, Vladislavci, Vuka)
2. ĐAKOVO (Punitovci, Semeljci, Strizivojna, Viškovci, Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Satnica Đakovačka, Trnava)
3. BELI MANASTIR (Bilje, Čeminac, Darda, Draž, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Petlovac, Popovac)
4. NAŠICE (Donja Motičina, Feričanci, Koška, Podgorač)
5. VALPOVO (Bizovac, Petrijevci)
6. DONJI MIHOLJAC (Marijanci, Moslavina Podravska)
7. BELIŠĆE

Površina koje pokrivaju Javne profesionalne vatrogasne postrojbe iznose 187.458 Ha na kojoj živi 188.170 stanovnika. Dobrovoljna vatrogasna društva pokrivaju operativno samostalno površinu od 227.787 Ha na kojoj živi 138.276 stanovnika. U dobrovoljnim vatrogasnim društvima s centralom 93 postoji stalno organizirano dežurstvo s jednim djelatnikom u smjeni osim u DVD Belišće gdje se stalno dežurstvo obavlja u profesionalnoj industrijskoj postrojbi Belišća d.d. Pored profesionalno zaposlenih u tim vatrogasnim postrojbama okosnica operativnog ustroja je dobrovoljno jezgro s najmanje 20 dobrovoljnih vatrogasaca koji su osposobljeni za vatrogasca i imaju potvrdu o zdravstvenoj sposobnosti za obavljanje poslova vatrogasca.

U općinama Viljevo, Bizovac, Đurđenovac i Magadenovac postoje postrojbe općinskog značenja koje nemaju stalno dežurstvo ali su na raspolaganju od 0-24 sata kao dežurne postrojbe pa se dojava o požara prosljeđuje direktno nadležnom vatrogasnom zapovjedniku.

2. OPREMLJENOST VATROGASNIH POSTROJBI

Vatrogasna postrojba mora biti opremljena opremom i sredstvima koja omogućavaju uspješno obavljanje vatrogasne djelatnosti, a izbor opreme i sredstava ovisi o vrsti i požarnim osobinama prostora i objekata koje postrojba štiti. Najmanja moguća tehnička opremljenost vatrogasne postrojbe, potrebna da bi ona mogla djelovati određena je Pravilnikom o minimumu tehničke opreme i sredstava vatrogasnih postrojbi (NN 43-95). Postrojbe koje su nosioci zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije zahvaljujući ulaganjima posljednjih godina udovoljavaju uz manje iznimke odredbama ovog pravilnika a ukupno brojčano stanje je sljedeće :

Tablica 3. : Broj vozila prema vrstama i odnos RH/OBŽ

Opis	REPUBLIKA HRVATSKA	OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
Ukupno vatrogasna vozila	2.881	294
Navalna vozila za gašenje požara	1.419	96
Autoljestve i platforme/vozila za rad na visini	64	10
Tehnička vozila	82	5
Vozila za ekološke accidente	10	0
Ostala vozila/priključna vozila	1.316	170

Vozila za rad na visokim objektima - autoljestve i zglobne platforme su starija osim u JPVP Osijek koja posjeduje nove hidrauličke autoljestve visine 53 metra i zglobnu platformu 43 metra. DVD Našice i Donji Miholjac nabavili su rabljene vatrogasne autoljestve 32 metra visine a starija vozila za rad na visini posjeduju još i DVD Đakovo i JPVP grada Belog Manastira. Moderno vozilo za tehničke intervencije koje zadovoljava europske standarde za rad na intervencijama u prometu, tehnološkim intervencijama u industriji i na građevinama posjeduje samo JPVP Osijek dok ostale stožerne postrojbe posjeduju opremu za tehničke intervencije u prometnim nesrećama koja su nabavljena sredstvima županijske vatrogasne zajednice. Jedno vozila za ekološke accidente stići će do kraja godine kao dio Programa nabavke vozila Vlade Republike Hrvatske u Osijek.

Na području općina Viljevo, Magadenovac, Bizovac i Đurđenovac organizirane su općinske vatrogasne zajednice sa središnjim postrojbama. Ove postrojbe samo dijelom posjeduju potrebnu opremu za čiju su nabavku izdvojili značajna sredstva. Ostale vatrogasne postrojbe koje su predviđene općinskim i gradskim planovima zaštite od požara na svojim područjima djelovanja ne posjeduju svu potrebnu opremu za gašenje požara iako je bez njihovog sudjelovanja nemoguće odgovoriti na veći akcident ili katastrofalni požar. Opremanje ovih postrojbi zbog slabih financijskih mogućnosti lokalne samouprave usmjereno je na nabavku znatno jeftinije rabljene vatrogasne opreme i vozila. Sredstvima županijske vatrogasne zajednice nabavljena je oprema za intervencije u prometu, oprema za ekološke accidente i osobna zaštitna oprema.

Vlada Republike Hrvatske sufinancira nabavku 210 vozila za vatrogasne postrojbe u Hrvatskoj. Na području Osječko-baranjske županije u nabavku su se uključili : Grad Osijek s 10 vozila, Grad Đakovo 2 vozila te Grad Beli Manastir, Valpovo i Donji Miholjac po jedno vozilo. Ukupno će investicije u okvirnim iznosima za jedinice lokalne uprave koje će sudjelovati u nabavi vozila iznositi : Grad Osijek – 12,5 milijuna kuna, Grad Donji Miholjac 1,4 milijuna kuna, Grad Beli Manastir i Valpovo – 1,1 milijun kuna te Grad Đakovo – 2,1 milijuna kuna.

3. STANJE ZAŠTITE OD POŽARA

Broj požara u Osječko-baranjskoj županiji i Republici Hrvatskoj u periodu od 2005. do 2008. godine vidi se iz ovog prikaza :

Tablica 4. : Broj požara od 2005. do 2008. godine

Godina	2005	2006	2007	2008
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA	453	518	811	736
REPUBLIKA HRVATSKA	12.681	14.140	16.922	16.279
Odnos županija – RH	3,5%	3,6%	4,8%	4,5%

Iz podataka je vidljivo da je broj požarnih intervencija u Osječko-baranjskoj županiji u 2008. godini iznosio 4,5% ukupnih požarnih intervencija u RH što predstavlja smanjenje u udjelu broja požara na državnoj razini. U prvih sedam mjeseci ove godine na području Osječko-baranjske županije vatrogasne postrojbe imale su slijedeće vrste intervencija :

Tablica 5. : Intervencije u periodu I-VII mjesec 2009. godine po vrstama

INTERVENCIJE PO VRSTAMA (I-VII. 2009.)	Požari otvorenog prostora	Požari objekata i vozila	Tehničke intervencije i akcidenti
Ukupno	277	203	251

Od ukupno 731 intervencija koje su izvele vatrogasne postrojbe na području Osječko-baranjske županije u razdoblju od 01.01.2009. – 31.07.2009. godine, 480 ili 66% su intervencije gašenja požara. U istom razdoblju zabilježeno je i 24 intervencije bez učešća vatrogasaca.

U periodu od 01.01.2009. – 31.07.2009. godine zabilježeno je povećanje broja požara ako uspoređujemo podatke s istim periodom u protekloj godini.

Tablica 6. : Usporedba broja požarnih intervencija 2006-2009. godine po vrstama

	I-VII 2006. god.	I-VII 2007. god.	I-VII 2008. god.	I-VII 2009. god.
OTVORENI PROSTOR	139	345	236	277
GRAĐEVINE	167	184	172	162
PROMETNA SREDSTVA	34	30	35	41
Ukupno	340	559	443	480

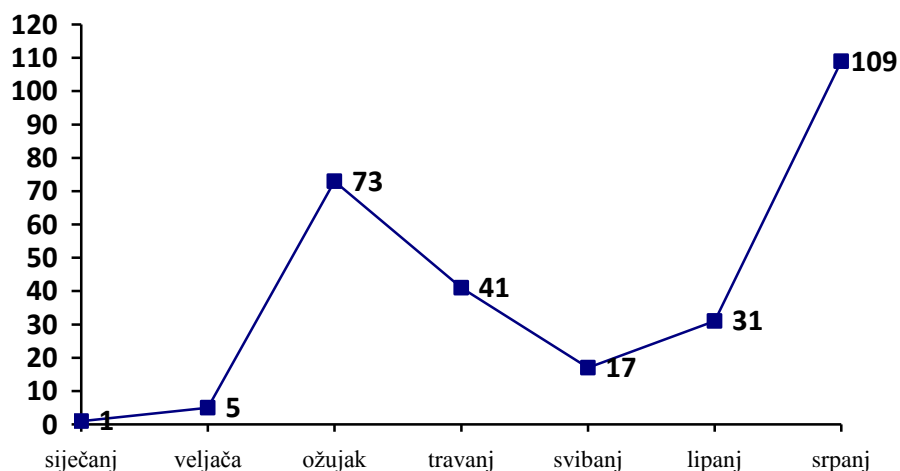
Požari se prema vrstama razvrstavaju na požare objekata, vozila i otvorenog prostora. U odnosu na isti period protekle godine vidljivo je da se povećao broj požara otvorenog prostora: u periodu 01.01.2009. – 31.07.2009. godine bilo je 277 požara otvorenog prostora odnosno 17% više nego u 2008. godini.

Prednjače požari na poljoprivrednim površinama a glavni su uzroci suša i neoprezno spaljivanje biljnih ostataka na otvorenom prostoru. Na području Osječko-baranjske županije u periodu od I-VII mjesec 2009.godine izgorjela je u požarima otvorenog prostora površina od 756,8 hektara (u istom periodu 2008. godine izgorjelo je 285 Ha). Najviše opečarenih površina je na području općina Bilje, Darda, i gradova Našice i Osijek.

Tablica 7. : Kretanje broja požara i opečarenih površina u 2009. godini

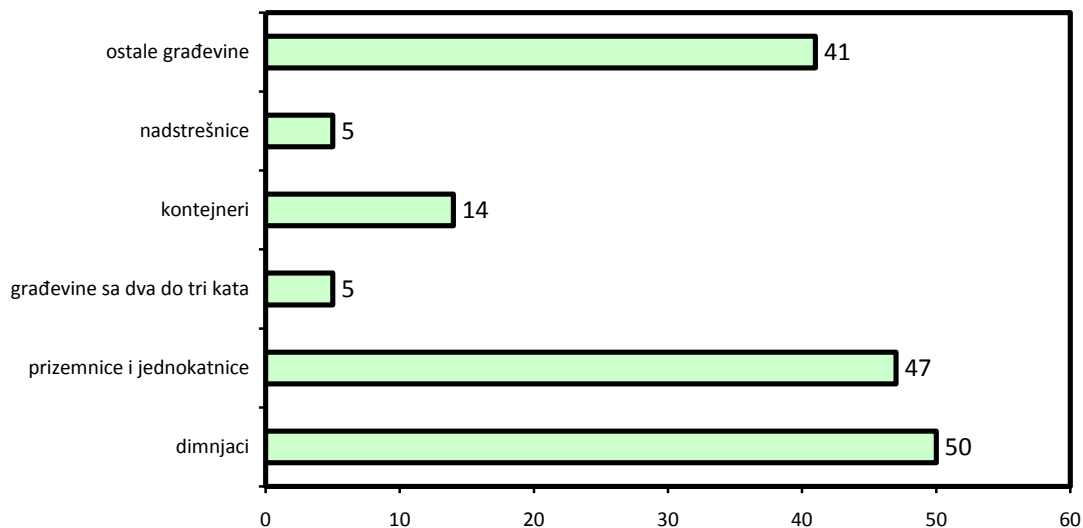
	Broj požara	Opečarena površina (Ha)
Siječanj	1	
Veljača	5	8
Ožujak	73	217,5
Travanj	41	66,4
Svibanj	17	26
Lipanj	31	3,1
Srpanj	109	435,8
Ukupno	277	756,8

Od ukupno opečarene površine po mjesecima najviše opečarenog prostora bilo je u mjesecu ožujku (217.5,Ha) i srpnju (371.5 Ha) kada je i brojčano bilo najviše požara.

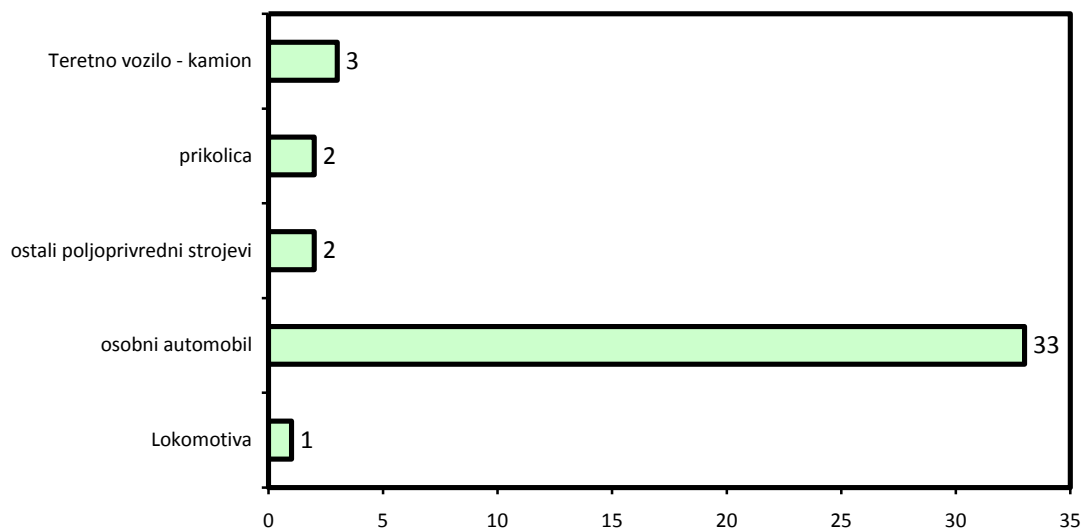
Slika 1.: Broj požara na otvorenom prostoru u periodu od I do VII mjesec 2009. godine po mjesecima

Prema vrstama građevina, najviše je požara zabilježeno na dimnjacima (50) i masivnim prizemnim i jednokatnim građevinama (47 intervencija) kao i kontejnerima (14 intervencija).

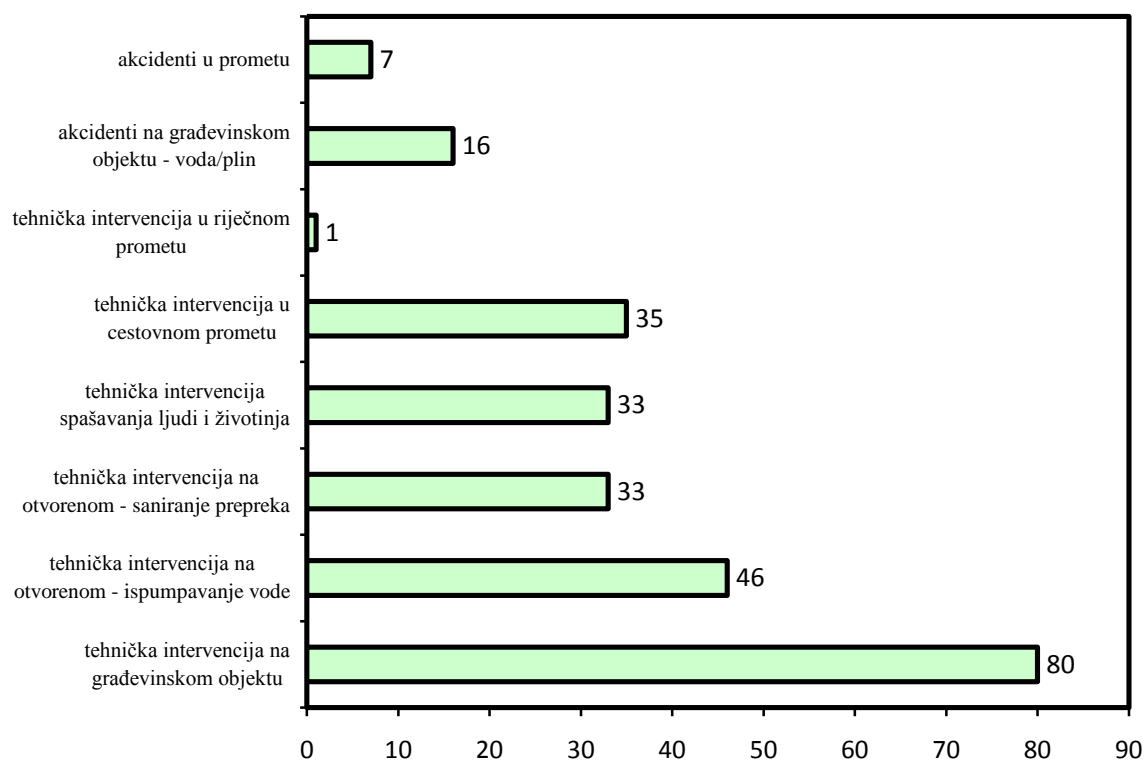
Slika 2. : Požari građevina 01.01.2008. – 31.07.2009. godine

Kod požara vozila najviše je zabilježeno požara na osobnim automobilima.

Slika 3.: Požari vozila 01.01.2009. – 31.07.2009. godine

U prvih 7 mjeseci pored intervencija gašenja požara, vatrogasne postrojbe obavile su i 251 tehničku intervenciju, što je za 15% više nego u istom razdoblju 2008.godine kada je bilo 219 tehničkih intervencija. Najviše je zabilježeno tehničkih intervencija na građevinskim objektima (70 intervencija) prilikom kojih vatrogasci vrše otvaranje stanova, dizala i obavljaju slične poslove. Povećan je zbog visokog vodostaja broj intervencija u kojima je vršeno ispumpavanje vode z zatvorenih i otvorenih prostora a zabilježeno je i 35 tehničkih intervencija u prometnim nezgodama.

Slika 4.: Tehničke intervencije prema vrstama 01.01.2009. – 31.07.2009.godine

4. PROGRAM AKTIVNOSTI U PROVEDBI POSEBNIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA OD INTERESA ZA REPUBLIKU HRVATSKU U 2009. GODINI

Na temelju članka 3. stavka 5. Zakona o zaštiti od požara (NN 58/93, 33/05, 107/07 i 38/09) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 2. travnja 2009. godine donijela Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2009. godini (NN 43/09 – u daljnjem tekstu : Program aktivnosti Vlade RH za 2009. godinu). Na temelju procjena opasnosti od požara na priobalnom području te moguće ispomoći iz susjednih županija, a uzimajući u obzir organiziranost vatrogastva i pokrivenost pojedinih područja vatrogasnim snagama i opremom, utvrđene su vatrogasne snage i potrebna vatrogasna tehnika, oprema i sredstva koja se iz unutrašnjosti početkom ljetne sezone planski dislocira na posebno ugrožena područja.

Vatrogasci Osječko-baranjske županije od 01. srpnja 2009. godine vrše dislokacije na otok Korčulu i popunu Državne intervencijske postrojbe Split-Divulje. U predviđenih osam smjena na ove dislokacije biti će upućeno 96 vatrogasaca i 3 vatrogasna vozila. Sastavljen je detaljni „Plan upućivanja za redovnu – plansku dislokaciju za područje Osječko-baranjske županije“ koji sadrži potpune popise vatrogasnih vozila, uređaja, opreme i sredstava predviđenih za dislokaciju s osnovnim podacima kao i popise profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasaca s osnovnim podacima. Na dislokaciju će svoje vatrogasce uputiti JPVP grad Osijek, JPVP Grada Belog Manastira, DVD Našice, DVD Đurđenovac, DVU Energa Đakovo i Vatrogasna zajednica Baranja.

U mjesecu travnju i svibnju u Osijeku na sportskoj zračnoj luci Čepin održano je uvježbavanje 69 pripadnika dobrovoljnih vatrogasnih društva s područja Osječko-baranjske županije u radu s helikopterom MI8-MTV1 te su dodatno osposobljeni za gašenje požara na otvorenom prostoru mediteranskog područja. Odgovarajuću obuku su prošli i pripadnici intervencijske postrojbe iz javnih vatrogasnih postrojbi iz Osijeka i Belog Manastira. Program obuke se sastojao od ulaza i izlaza sa uporabom stepenica, ulaza i izlaza bez uporabe stepenica, spuštanja pomoću debelog užeta, spuštanja vatrogasne opreme i taktičkog zadatka.

U skladu sa Program aktivnosti Vlade RH za 2009 godinu vatrogasne zajednice sudjelovale su s gradovima i općinama u poduzimanju određenih mjera zaštite od požara. Ove mjere se odnose na : Program mjera protupožarne aktivnosti za vrijeme žetve, Imenovanje članova koordinacijskog tijela za provođenje protupožarne zaštite, Plan motrenja, čuvanja i ophodnje u građevinama i na površinama za koje prijete povećana opasnost od nastajanja i širenja požara kao i Odluku o zabrani spaljivanja biljnog otpada na poljoprivrednom zemljištu.

U mjesecu lipnju organiziran je u suradnji s Osječko-baranjskom županijom i Područnim uredom Državne uprave za zaštitu i spašavanje iz Osijeka informativno – savjetodavni sastanak s predstavnicima jedinica lokalne samouprave i drugim subjektima zainteresiranim za zaštitu od požara, na kojima se razmotrio i analizirao tijek priprema i provedbe aktivnosti zaštite od požara pred turističku i žetvenu sezonu sukladno obvezama proizašlim iz Programa aktivnosti Vlade RH. Gradovi i općine su dužni donijeti Planove i programe provedbe posebnih mjera zaštite od požara

Župan Osječko-baranjske županije donio je 27. svibnja 2009. godine Plan aktivnog uključenja svih subjekata zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2009. godini, Plan operativne provedbe Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na području Osječko-baranjske županije u 2009. godini i Financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni u 2009. godini na području Osječko-baranjske županije. Time su ispunjeni zadaci u svezi točke I. podtočke 3c. Program aktivnosti Vlade RH za 2009 godinu.

Temeljem članka 3. stavak 2. Zakona o zaštiti od požara (NN 58/93 i 33/05) Osječko-baranjska županija dužna je izraditi Procjena ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije. Procjenom se utvrđuju vrste i izvori opasnosti za nastajanje požara i tehnološke eksplozije s ciljem da se stručnom analizom utvrde postojeće opasnosti i predvide odgovarajuće mjere zaštite kako bi se izbjeglo ugrožavanje života i zdravlja ljudi te uništavanje materijalnih dobara. Isto tako županija je dužna izraditi i Plan zaštite od požara i tehnoloških eksplozija za Osječko-baranjsku županiju koji je temeljni normativni akt koji uređuje sustav organizacijskih i tehničkih mjera i utvrđuje konkretne odnose i obveze pojedinih subjekata iz područja zaštite od požara.

Osječko-baranjska županija izradila je i prihvatila ove dokumente te time ispunjava i svoje obveze iz Program aktivnosti Vlade RH za 2009 godinu. Izmjene i dopune te ažuriranje podataka u Planovima i Procjenama potrebno je voditi kontinuirano, kako se mijenjaju odgovorne osobe u pojedinim subjektima, brojevi telefona kao i sami subjekti koji su navedeni u planu. U tijeku je ažuriranje županijskog Plana i Procjene. Obveza ažuriranja neophodna je i zbog promjena u prostoru u smislu izgradnje novih objekata od većeg značaja. Potrebno je preispitati njegov sadržaj, ocjeniti usklađenost Plana s novonastalim uvjetima (urbanističkim, graditeljskim, prometnim, promjenom namjene građevine i slično).

ZAKLJUČAK

Podaci o organiziranosti i opremljenosti vatrogasnih postrojbi na području Osječko-baranjske županije pokazuju da ima dosta prostora za poboljšanja poglavito u opremljenosti vatrogasnih postrojbi vozilima ali i osobnom zaštitnom opremom. I dalje su značajna zaostajanja u manjim sredinama koje nemaju dovoljno financijskih sredstava za kvalitetnu obnovu voznog parka i osobne zaštitne opreme. Kako bi se sačuvali postojeći potencijali u ljudstvu, Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije izdvaja značajna financijska sredstva za nabavku prije svega zaštitne vatrogasne opreme. Za značajnije poboljšanje kroz nabavku novih vatrogasnih vozila potrebna su velika sredstva kojih zbog postojećeg sustava financiranja i financijske nemoći općina i gradova na žalost nema.

Treba prije svega obratiti pozornost na manje jedinice lokalne samouprave koje su zbog svog položaja, udaljenosti od velikih naselja (a time i bolje opremljenih profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi) osuđene na to da samostalno organiziraju zaštitu od požara. Učinkovito organizirana vatrogasna služba znači dobro opremljene i uvježbane članove vatrogasne postrojbe koje su u stanju u najkraćem vremenu pružiti pomoć i poduzeti akciju gašenja požara. U nekim manjim sredinama postoji kvalitetan ljudski potencijal ali nedostaje dovoljno financijskih sredstava za nabavku vatrogasne opreme i vozila. Poseban problem je i održavanje postojećih objekata u kojima se organizira vatrogasna služba. Problema ima i u većim sredinama kao što su Osijek, Našice, Belišće ili Beli Manastir gdje su potrebe prerasle kapacitete objekta ili gdje su objekti na neodgovarajućem položaju za učinkovitu prostornu pokrivenost područja odgovornosti pojedinih postrojbi.

Analizom broja požara na području Osječko-baranjske županije vidljivo je da u strukturi požara značajan udio imaju požari otvorenog prostora koji su nastali kao posljedica neopreznog spaljivanja biljnog otpada na poljoprivrednim površinama. Nepridržavanjem Odluke o posebnim mjerama zaštite od požara pri spaljivanju otpadnih materija na poljoprivrednim i drugim površinama (koju je donijela Skupština Osječko-baranjske županije) vlasnici odnosno korisnici poljoprivrednog i drugog zemljišta te druge fizičke osobe pri spaljivanju suhe trave, korova, suhog žbunja i biljnog otpada dovode u opasnost sebe i druge a mogu nastati i značajne materijalne štete. Podatak o 756,8 Ha izgorene površine govori da je riječ o zabrinjavajućem trendu kojeg treba spriječiti adekvatnim mjerama. Prije svega treba i dalje ukazivati na potrebu poduzimanja odgovarajućih mjera opreznosti te poduzeti mjere zaštite sukladno propisima o zaštiti od požara. Posebnu pozornost treba usmjeriti na samu kontrolu i provođenje Odluka. U tom smislu inspekcijskim službama pomoć mogu pružiti i predstavnici vatrogasnih postrojbi.

Vatrogasna zajednica Osječko-baranjske županije u suradnji s nadležnim institucijama za nadzor nad provođenjem mjera zaštite od požara predložit će donošenje normativnih akata kojima će se pokušati smanjiti uočeni trend povećanja broja požara otvorenog prostora kao i povećanja izgorjelih površina. Ove mjere bit će usmjerene prije svega na velike poljoprivredne proizvođače iz privatnog sektora. Naime, utvrđeno je da ne postoje dovoljno razrađeni normativni akti koji bi odredili obveze u provođenju mjera zaštite od požara na poljoprivrednim površinama upravo u tom dijelu poljoprivredne proizvodnje.

Osim toga, u pripremi su i akti koji će omogućiti osnivanje i rad vatrogasnih preventivnih komisija u dobrovoljnim vatrogasnim društvima koje će imati nadzornu i savjetodavnu ulogu kod provođenja obveznih mjera zaštite od požara među pučanstvom Osječko-baranjske županije.